

Prieš surašant gerai išsiskaityti instrukciją!

Žinių lapo Nr. _____
(nerašyti)

Lietuvos žemės vardynas

renkamas Švietimo Ministerijos

Su visokiais klausimais, iškilusiais surašant žemės vardyną, kreiptis ir prirašytus žinių lapus siųsti:
Valstybės Archeologijos Komisija — Lietuvos žemės vardynas, **Kaunas**, Vytauto Didžiojo Muziejus.

Žemės vardai

Girenių
(oficialinis vardas)

Kaimo, dvaro, vienkiemio, miesto, bažnytkaimio, girininkijos,
(liečiantįjį pavadinimą pabraukti)

Rietavo

valsčiaus

Telsių

apskritis

Sunaudoti spausdinti ir rankraštiniai šaltiniai bei jų sutrumpinimai

Surašytojo:

Pavardė, vardas

Turnonytė O.

verslas

Rokytė

Gimimo vieta

Panemunėlis

valsčius

Pokiskio

apskritis

Salogirio vėnk.

Adresas:

Girenių prieglauda, Girenių p. ag. Telsių apskr.

Žinios surašytos 1935 m. rugpjūtio - rugsėjo mėn.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	P a s t a b o s
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
1		Sitra	Sitra (itra)			2. k.	Upe	lekli, vėtomis su duburiais	Ilgio apšv. 30 km plotas nežin.	Prasideda Turgu miest. apšv. Taka per Vientarę, drvos, Pabon- džių, kaimų, Rietavų km. gir- m., Lembo km.	Grimzdų kaimė susilieja su jūra (upe)	Ja plūdavo popier- malės ir malko. Yra ir žuvies
2		Bagdonavas	Bagdonas			5. k.	Dvoro pali- varkės ir vėsmės	Žemė Ritos pau- sų. Yra juodseimo ir piešinio žemi.	Apie 60 ha	Uplink supe miškai. Ribuoja su Grienu ir Nati- m. kaimais. Taka Ritos upė		Byvo kunig. o. Vientarė, dabar išdalyta vėsmė, kaimų gyvena 2 cigulės ir kiti 10 ha
3		Būrgai	Būrga			5. k.	Miskelis	Žemė, pelkėta vėta su eglėmis ir lapuotėmis	8 ha	Ribuoja su Grienu km. ir vėdiniu mišku. Pylkama Grienu km. ir kiti. Vėdiniu.		
4		Būrgupelis	Būrgupalis			5. k.	Upelis	Neaiškūs upelis	Apie 2 km.	Prasideda Rytų miškeliu šaltimote. Balose Grienu km. Rietavos valst.	Įtaka į upelį Lėšų Grienu km.	
5		Leguva	Lėgova			5. k.	Upelis		Ilgio apšv. 12 km	Prasideda Grienu km. apšv. Sventinės girios. Taka per Gri- nu, Lėgų ir Rietavų km. ir miškus.	Rindrių km. ite- ka į upę Jūrą	Yra ir žuvys (gyvis ir kit.).
6		Girėnai	Girėna			5. k.	Kaimas ir dvaras	Kaimo gyvenos, dvaras. Išskirtinai juodseimo ir smilties.	Kaimo apie 300 ha, 20 km dvaro 180 ha. (dabar)	Yra Rytų apšv. Rietavos valst. Prie kelio į Rietavą ir Vėdri- nų. 5 miestelių po 12 km.		dvoro centro valdo Lietu- vų. Sventinės girios. Pylk- ko dvideklis kaimų ir vėdinių vėdinių prieplaukė. Gyvena apie 150 žmonių. Kaimo 20 km.
7		Girėlaukis	Girėlaukis			5. k.	Trijų iki pavadin	Legios dregnos vėtos. Piešinio, miškų	180 ha	Teklių apšv. Rietavos valst. Lėšų kaimo dalis		
8		Imirė	Emirė			5. k.	Upelis		Ilgio apie 15 km	Prasideda pelkėtoje Svent- in km. ir dvoro pelkėtoje vėdo- je. Pylkama apšv. Tauragės km. Rietavos valst. Pylkama km. Rietavos valst. Pylkama	Grienu km. miš- kely, netoli it-ko d. Joso ir taka į Rietavą	Sabai išraiškūs. Yra žuvys ir vėdys.
9		Kastinis	Kastinis			5. k.	Pievos	Paviršius įvairus, su kalvelėmis, gera pieva.	Apie 18 ha	Yra abiejose Ritos upės pusėse tarp Grienu ir Nati- m. kaimų.		Gana gražios baltimistinė apnuoties pieva. Auga daug rūšių žolės. Pievos valdys.
10		Lėšė	Lėšė			5. k.	Upelis	Schilus upelis, per pievą tekdamas vėdiniu išdalyta	Apie 20 km	Prasideda dūšpynėse Vėdri- nų km. ir dvoro pelkėtoje vėdo- je. Taka per Vėdrius ir Nati- m. km. Grienu kaimo itaka į Rietavą	Į upę Ritos itaka miškely netoli V. Joso miškio.	5 Ritos pievos ir ja žuvys. Dvoda Ritos pievos valdys.
11		Lėšės	Lėšės			5. k.	Pievos	Dvokės, legios ir dregnos pievos.	Turi iki 150 ha, plotas	Yra tarp miškų, prie kelio į Grienu, išdalyta. Pylkama Grienu km. Rietavos valst. Pylkama		Totolinto naujųjųjų savaraimis. Byvo km. o. Grienu pievos.
12		Piūsni	Piūsni			5. k.	Pieva	Dregnos pievos Grienu. Siltų miške	8 ha	Yra Grienu km. miške neto- li kelio į Rietavą ir Vėdri- nų km. Rietavos valst. Pylkama		Salis pylkama Grienu km. it-ko km. V. Sventinės, kiti dalis valdys. Auga ir samanos.
13		Raudonpelkė	Raudonpelkė			5. k.	Pieva	Šaltimota, dregna vėta.	3 ha	Grienu km. Grienu prieplau- ko žemės dalis. Ribuoja su Lėgų km. jaunglomis.		Pylkama buvo dvoro darbi- niukų pynė namas ir darbai, dabar yra sugriauta.
14		Ročkūnis duobė	Ročkūnis duobė			5. k.	Salis	Šaltimota vėta	Apie 2 ha	Grienu km. Grienu naujųjų- jų žemių		
15		Sėlai	Sėlai			5. k.	Miskelis	Žvairų paviršius su eglėmis ir pušimis	Apie 100 ha	Yra Rietavos vėdoje. Ribuo- ja su Vėdrius valst. Tauragės apšv. Grienu km. žemėmis, kiti tarp Rietavos ir Vėdrius km.		Dabur valdys miškas ir topetis vėdo cigulės sodys gyvena cigulės ir kiti.
16		Šnypstėlė	Šnypstėlė			5. k.	Miskelis	Dregnos, pelkė- tos. miškėlis	Apie 4 ha	Grienu km. it-ko V. Urbono miškėlis.		

I

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	P a s t a b o s
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
17		Iventinė	Iventinė			ž.k.	Miska	Paviršius įvairus Gra daug. kalv.	apie 200 ha	Gra. Rūtaro valst. Telbės apskr. Ribuvosiu su Girėnu, Legu ir Pajūčio kaimais		Pirmiau priklausė kaimi- gaikšeni apskrui, dabar valdžiai, Rūtaro miestui ir kaimams
18		Smalidegis	Smalidegis			ž.k.	Žemė	Visuomenės žemės miško dalis	apie 10 ha	Gra. Girėnu km. Rūtaro valst. Pajūčio apskr. Rūtaro miško dalis su Iventine ir Legu km		Priklausė Girėnu draui, dabar dalis miško žemės, dalis atiduota paupliams
19		Tarakanynė	Tarakanynė			ž.k.	Sodyba	Kalvė su tro- besiais ir daržais	1/2 ha žemės	Gra. Girėnu priklausė žemei Girėnu km. Rūtaro valst.		Buvo drąs kaimo papr. namas, dabar priverst.
20		Tarūšė	Tarūšė			ž.k.	Žemė ir pieva	Ditros upės krante kalva su erškėčių že- mės ir pievos	8 ha	Girėnu km. Rib. su Rūtaro Legu ir Girėnu km. atk. km. bei naujų žemių		Seniau buvo žemės kaimo ir pieva su kaimo papr. Priklausė Girėnu draui, dabar naujų žemių.
21		Urnikiai	Urnikiai			ž.k.	Dirva	Girėnu smiltis ta dirva, dalis pieva	30 ha	Girėnu km. Ribuvosiu priklausė žemei ir Iven- tinės centrai miškai		Priklausė Girėnu draui, dabar - Iven- tinės centrai miškai
22		Skjūnimai	Skjūnimai			ž.k.	Dirva ir pieva	Molinė drėgnė dirva	apie 20 ha	Girėnu km. Rib. su Girėnu draui centrai su kaimu ir Rūtaro kaimu ir valst. dalis miškai		Buvo Girėnu draui žemės, dabar 2 naujų žemių, sodyba ir žemės

13 Istorinės žinios

6. Seniau Griėnų kuy. dalį ir dvorą valdė Rietaro kun. tū. Opinskis. Žmonės jam eidamą laudėjęs. Iš tikrų žinę saugaliniškai prisijungdavo dvarui. Debar centre (180ha) valdo Jėtuvių Siet. Or ja i laiko labdarings (staig). O daug dvaro žemes išdalinę naujųku-riams. Jie ir sudaro didesnę kamno dalį. Tenu i tikrų nos heli belinvo likę. Jyrene iš seno vėusebėkis.

14 Archeologinės žinios

15 Vardų kilmės aiškinimai

2. Bagdonavas savo vardą gavo nuo ikūrejo Bagdono (Bohdano) Opinskio, kuriam ir priklausė. Kilni XIX a. antrojo pusėj. 6. Griėnų vardas pareina nuo girių, ku-rios iš grių pusis dvarą ir kaimą supa. 7. Girkaukis vardą gavo nuo to, kad tuos tris tik-kus nuo Lėgų kaimo skiris miškelis. Peto gra lyg laukos giriojė. 9. Kartinės savo vardą gavo iš kun. čio Opinskio laikų, kada jis per kartines sutvarkė, istesė Rietos vagą ir kanalėliais nuklėdo i Rietą vandenį, reiskia, i kosta vietą. 10. Lėšė savo vardą, turbūt, (žmonės nežino) gavo nuo to, kad vėia laiką tēkėdama siame prieš i tēkėdama, siestyje staiga paplatėja ir gauna lyg kėjė su ilgu kotu vėikė. 11. Vardą gauna nuo Lėšės upelio. 12. Piūsnė vardą gauna nuo to, kad tik kartą tēpūnaua, reiskia, tēdūnaua, vėies pūgnis. 14. Vardą gauna nuo seniai prieš kunigatėmimę, tē vietą valas i si noči Rokiėnė. 15. Silai vardą gavo nuo to, kad tas miškas, pėdengtas silais (tokios sėles augandis ypae puėgnuose).

16 Tautosakinės žinios

13. Apie Raudonpelkį yra padavimas, kad ten vaikėsiėdovės raudonais rūbais, poraitis. Braidziėdovės po pelkes ypaeiai šventadieniais pamaldus metė. Poraitis, žmonų pasak, brves kito pasaulio dvaris. Nuo to kuy ir vardas kilęs. 14. Ten yra heli gilūs dūburiai. Iško, kad kumėiams ariant lauką (arkliai labi) jautėsi sietė dūnų valasėnų kankinami liepž i vandenį. Pasinere vėing i Rokiėnės duobės eketėj su vėn jungu. Po kiek laiko juos sura-dė išplautus Varnių ešere (Lėkėte), kuris nuo Griėnų yra apie 45 km. Ir slaber žmonės tēbetiki, kad po žeme tie dūburiai su Varnių ešeru susisiekia. Taip pasakojė laut heli buv. Opinskio Griėnų dvaro valdytajo darbi-ninkai, jau seni žmonės.

Zinių teikėjo(-jų) pavardė, vardas 1) Jaseitė Vikiė Suteiki 1, 5, 2, 15 visų numerių žinias. 2) Jaseitė Benigra 5, 7, 1, 8, 10 visos žinias 3) Budginas Apol. 2 Odelyje visos žinias 4) Serapinaitė N. 8, 15, 5) Liutė Šarkauska, 2, 4, 6, 9, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 21, 22. Gimimo vieta(os) 1) Griėnai Lėpai, 2, 3, 4, 5) Griėnai Rietaro valsč.

Amžius	2	1, 3, 4, 5				
	iki 15	15 — 25	25 — 40	40 — 60	60 — 80	per 80
valsčius	Rietaro			apskritis Telsių		

15. Vardų kilmės aiškinimai.

17. Šventinė, savo vardą gauna nuo to, kad tie miškai lyg šventi padaryti buvo kumpaiškio. Šventis ta prasme, kad juose uleiota ganyti gyvulius, uždrausta medžioti, miškas nepatejo piktai ir to miško medžių nes buvo auginamas miškas. Vardą davė apylinkės gyventojai.
18. Seniau iš ten augusių beržų ir betulinio dervos degdavo (vėrydavo) smolą. Nuo to savo vardą.
19. Tarakanyje vardą gavo nuo tarakany (prūška). Nuo seno varpiniai gyvendami kumčiai (berlinikai) su šeimomis čia neįsėdėjo. Tarp miškų neįsėdėjo gamiai būv tarakany.
22. Štyrimai savo vardą gavo nuo išskintos vietos. Seniau toje vietoje buvo miškas. Štai kumpaiškio Bagdono Oginskio tėvui Jėnui Oginskiui telavaldant Girenius, miškas buvo išskintas ir padarytos ariamos dirvos.

Girenių kaimo ir dvaro
žemėlapis tesa.